

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 4614/2023
14.09.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Миљуш и Татјане Матковић Стефановић, чланова већа, у парници по тужби тужилаца АА и ББ, обоје из ..., чији су пуномоћници Слободан Б. Марковић и др. адвокати у ..., против тужене „АИК Банка“ АД Београд, као правног следбеника „ЈУ Банке“ АД Београд, чији су пуномоћници адвокати Ортачког адвокатског друштва „Дражић, Беатовић и Стојић“ из Београда, ради накнаде штете, вредност предмета спора 877.000,00 динара, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 5535/21 од 19.09.2022. године, у седници већа одржаној 14.09.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 5535/21 од 19.09.2022. године, као неоснована.

Образложење

Први основни суд у Београду је донео пресуду 8П 20638/2021 дана 23.04.2021. године којом је одбио тужбени захтев тужилаца да се обавезе тужена да тужиоцима солидарно на име накнаде штете исплати износ од 877.000,00 динара са законском затезном каматом почев од дана подношења тужбе до исплате и обавезао тужиоце да солидарно туженој накнаде трошкове парничног поступка у износу од 110.250,00 динара.

Апелациони суд у Београду је донео пресуду Гж 5535/21 дана 19.09.2022. године, којом је преиначио пресуду Првог основног суда у Београду П 20638/21 од 23.04.2021. године, тако што је делимично усвојио тужбени захтев тужилаца и обавезао туженог да тужиоцима као солидарним повериоцима на име накнаде штете исплати износ од 759.743,54 динара са законском затезном каматом на тај износ почев од 23.04.2021. године, па до исплате, док је преко досуђеног до траженог износа од 877.000,00 динара, за износ од 117.256,46 динара са законском затезном каматом почев од дана подношења тужбе до исплате и за износ законске затезне камате на досуђени износ за период од дана подношења тужбе па до 23.04.2021. године тужбени захтев тужилаца одбио као неоснован, те преиначио решење о трошковима поступка садржано у првостепеној пресуди тако што је обавезао туженог да тужиоцима солидарно накнади трошкове целог поступка у износу од 549.234,64 динара.

Против наведене другостепене пресуде тужени је изјавио дозвољену и благовремену ревизију, којом пресуду побија због битних повреда одредаба парничног поступка учињених у поступку пред другостепеним судом, због погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања и због погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду по одредбама члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр 72/11 ... 10/23 – др закон) и закључио да ревизија туженог није основана.

Побијана пресуда донета је без битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Ревидент не указује одређено на битне повреде одредаба парничног поступка.

Према чињеничном стању на коме је заснована побијана пресуда, кога је утврдио другостепени суд на основу расправе пред другостепеним судом, тужиља је са банком, правним претходником тужене, дана 12.06.2014. године закључила уговор о сефу којим је банка дала тужиљи у закуп сеф који се налазио у просторијама филијале банке у Улици краља Милана број 11, на период до 29.05.2015. године. Уговором се банка обавезала да за време трајања уговора предузима све потребне мере за обезбеђење доброг стања сефа и надзора над њим, као и да гарантује неповредивост сефа. Према одредби члана 9. Уговора, банка је одговорна за потенцијалну штету, губитак или оштећење клијентових вредности положених у сеф само уколико је настала као резултат крајње непажње банке или намере да се учини штета и то највише до износа од 1.000 евра по сефу. Тужиља је свог супруга, овде тужиоца овластила за коришћење сефа и они су у сеф оставили на чување слике и иконе које су предмет ове тужбе. Уговор о сефу је аутоматски продужен и важио је у време штетног догађаја. Дана 05.01.2016. године, на улици је дошло до пуцања водоводне цеви услед чега је дошло и до продирања воде у просторије тужене. Вода је продрла и у једну од просторија са сефовима, међу којима се налазио и сеф који су користили тужиоци. Према наводима које је у поступку истакао тужени, хаварија се десила на магистралној водоводној цеви 05.01.2016. године у јутарњим часовима, радови на поправци од стране ЈКП Београдски водовод и канализација завршени су следећег дана 06.01.2016. године, а како је 07.01.2016. године, био нерадни дан, то је тужени тек 08.01.2016. године сазнао да је поправка окончана, па је санирао поплаву у просторијама са сефовима. Како су 09. и 10.01.2016. године били дани викенда, нерадни дани, тужени је 11.01.2016. године почео да позива клијенте и заказује им састанке ради преузимања ствари из сефова. Дана 12.01.2016. године, тужени је обавестио тужиоце о инциденту и заказао им састанак за наредни дан, 13.01.2016. године. Према записнику о извршеном увиду у садржај сефа, утврђено је да је дошло до контакта са водом и према тврдњи власника до значајних оштећења код таксативно наведених предмета, и то на 8 уметничких дела и једној кожној кутији за накит. Дана 22.01.2016. године, су запослени код туженог и конзерватор – рестауратор ког је ангажовао тужени, приступили оштећеним предметима, који су се налазили у стану тужених, којом приликом је конзерватор – рестауратор дао препоруку да се хитно приступи конзерваторско-рестаураторским радовима на свих 8 дела. Према налазу и мишљењу судског вештака, на свим делима потребно је извршити рестаурацију, а дошло је и до умањења вредности предметних уметничких дела. На дан давања налаза и мишљења вештака 06.05.2019. године, цена рестаурације оштећених дела и вредност за коју је умањена вредност оштећених дела је укупно 6.440 евра, у динарској противвредности 759.743,54 динара по средњем курсу НБС на дан 06.05.2019. године. На основу

утврђеног, и код исказа сведока које је прихватио, запослених код туженог, да су за поплаву сазнали 05.01.2016. године када су стигли на посао и сишли у просторије са сефовима, и да је у тој просторији било неколико сантиметара воде, која је током тог дана избачена, те да је тужени санацију последица поплаве обавио 08.01.2016. године, другостепени суд је закључио да понашање туженог у конкретној ситуацији показује елементе грубе, крајње непажње. Другостепени суд оцењује ситуацију ургентном, јер је захтевала брзо деловање туженог и хитно отклањање последица, тако да дани предстојећег празника и викенда никако нису могли бити оправдан разлог за одлагање санације последица поплаве и омогућавања корисницима да приступе сефовима. Другостепени суд закључује да тужени није испунио стандард пажње из члана 18. став 1. и 2. ЗОО, који се од њега очекује с обзиром на делатност коју обавља. Уговорени лимит другостепени суд није применио, позивом на одредбу члана 265. став 4. ЗОО. Утврђујући висину штете, другостепени суд је утврђење засновао на налазу и мишљењу вештака, кога је прихватио, док парничне странке нису имале примедба на налаз, нити су предложили допунско или ново вештачење на околност висине штете.

Ревидент оспорава закључак другостепеног суда да је тужени поступао крајњом непажњом. Оспорава правилност утврђених чињеница од стране другостепеног суда истицањем да је ЈКП Београдски водовод и канализација окончао радове на уличном цевоводу тек 06.01.2016. године у 23,00 h, дакле далеко после истека радног времена банке када нико од службеника банке није био на лицу места и није знао да је отклоњен квар на инсталацијама. На дан Божића 07.01.2016. године се није радило, па нико од запослених у банци није дошао на посао. Тек 08.01.2016. године, су службеници туженог сазнали да је ЈКП Београдски водовод и канализација завршио своје радове и да они могу да почну са санацијом просторија у којима се налазе сефови, како је и учињено. Тако је тужени по сазнању да су завршени радови на уличним инсталацијама у петак 08.01.2016. године, почео са санацијом поплавлених просторија. Ревидент истиче да све и да је на Бадње вече сазнао да је ЈКП Београдски водовод и канализација окончао своје радове, објективно не би било могуће да пронађе раднике који су спремни да на дан Божића дођу да раде на санацији поплавлених просторија. Даље, оспорава закључак да је дошло до одлагања позивања клијената због нерадних дана у дане викенда 09. и 10.01.2016. године истицањем да је тек у понедељак 11.01.2016. године, тужени потпуно санирао и оспособио просторије тако да у њих потпуно безбедно могу да приступе клијенти, тако да су тужиоци дошли на ред тек 13.01.2016. године, према напред утврђеном редоследу, према броју закупљеног сефа, међу укупно 50 сефова у доњем реду у које је продрла вода. Према тако оспореној правилности утврђеног чињеничног стања оспорава правилност примене материјалног права од стране другостепеног суда, када је нашао да постоји груба непажња на страни туженог у поступању, те да је исто резултирало штетним последицама на уметничким сликама које су тужиоци држали у поплавленом сефу и то у утврђеној вредности. Тужени сматра да изостаје узрочно-последична веза између његових радњи или пропуштања и штетних последица на уметничким сликама, јер је штета настала услед продора воде у просторије банке због хаварије на уличној водоводној цеви, па с тим у вези истиче приговор недостатка пасивне легитимације. Вода потиче од инсталација у власништву ЈКП Београдски водовод и канализација, које је одговорно за штету. Тужени оспорава да је цела утврђена штета на уметничким сликама настала као последица стајања слика у влажном окружењу у периоду од 08. до 12.01.2016. године, већ су и сами тужиоци одговорни што је штета већа него што је морала бити, тиме што нису по напомени конзерватора – рестауратора хитно приступили даљој конзервацији слика, чиме су допринели да штета буде већа него што би иначе била, па би имали право само на сразмерно смањену накнаду.

Врховни суд оцењује да наводима изнетим у ревизији тужени није основано побио правилност утврђених чињеница од стране другостепеног суда на којима је заснован закључак о поступању туженог, уоченим пропустима и одступању од понашања доброг привредника, у конкретној ситуацији, те о узрочно-последичној вези са насталом штетом на стварима тужилаца која су се затекла у поплављеном сефу код туженог. Од значаја је утврђење другостепеног суда да су запослени код туженог већ 05.01.2016. године, по доласку на посао, учили воду у нивоу од неколико сантиметара у просторији са сефовима, и да је вода током тог дана избачена. Према схватању овог суда, пажња доброг привредника изискивала би надзор над сефовима и током тог дана и после тог дана, у ситуацији када је уочена вода у просторији, и то неколико сантиметара. Дакле, тужени је у току тог дана, 05.01.2016. године, избацио воду из просторије са сефовима, али је и након што су радови на отклањању хаварије у улици поред зграде и просторија туженог настављени 06.01.2016. године, просторије оставио без надзора и 07.01.2016. године, да би тек 08.01.2016. године, тужени сазнао да је ЈКП Београдски водовод и канализација завршио своје радове и тек тада отпочео са санацијом просторија у којима се налазе сефови. Овај суд управо у таквом поступању туженог види крајњу непажњу. Према одредбама уговора кога је тужилца закључила са туженим, банка се обавезала да за време трајања уговора предузима све потребне мере за обезбеђење доброг стања сефа и надзора над њим. По одредбама Закона о облигационим односима, из члана 1061. став 2., банка мора предузети све потребне мере да обезбеди добро стање сефа и надзор над њим. По схватању овог суда то подразумева и физички надзор над просторијама у којима се сеф налази, све време, а посебно када је 05.01.2016. године већ уочена поплава од неколико сантиметара воде у просторији у којој се сеф налази, и посебно пошто је уочено и током 06.01.2016. године да нису окончани радови на санирању хаварије водоводне цеви у улици у којој се налази зграда банке. Да је банка обезбедила надзор над сефом у таквим околностима, могла би благовремено предузети мере да не дође до продирања воде у сеф. Напротив, тужени не истиче да је покушао са таквим мерама, а ни са ангажовањем стручних лица за отклањање хаварије у ноћи 06.01.2016. године и надаље. Према томе, наводи којима тужени покушава да оспори закључак о сопственој грубој непажњи у обезбеђењу доброг стања сефа и надзора над њим су неутемељени у конкретним, доказаним околностима. Према томе, правилан је закључак другостепеног суда да тужени није предузео све потребне мере да обезбеди добро стање сефа и надзор над њим, у чему се стиче његова груба непажња у испуњавању уговорних одредаба и основ за накнаду штете према тужилци по одредби члана 262. став 2. Закона о облигационим односима и даље према тужиоцу као сувласнику оштећених ствари и сукориснику сефа. Правилно је другостепени суд оценио да се одговорност туженог за крајњу непажњу којом је проузроковао да дође до штете на стварима положеним у сеф не може унапред уговором искључити и да тужиоци имају право на потпуну накнаду штете, применом одредаба члана 265. Закона о облигационим односима. Висина настале штете на стварима тужилаца које су се налазиле у сефу, а која је настала као последица продирања воде у сеф и дејства влажне средине на те ствари, као и вредност радова који су потребни за рестаурацију, је правилно утврђена на основу налаза и мишљења вештака одговарајуће струке. Тужени у току поступка није истицао да постоји допринос на страни тужилаца тиме што нису хитно предузели радове на рестаурацији, да штета буде већа, нити су у том правцу приговарали налазу вештака, док је вештак штету утврдио као насталу због продора воде у сеф. Код таквог стања ствари је закључак другостепеног суда о висини штете коју трпе тужиоци због оштећења насталих продором воде у сеф на уметничким делима правилан. О висини обавезе туженог је правилно одлучено применом одредаба члана 266. став 2. и члана 190.

Законa о облигационим односима. Правилно је досуђена законска затезна камата на износ утврђене штете од пресуђења до исплате у складу са одредбом члана 277. ЗОО.

Према свему изнетом ревизија је оцењена као неоснована, те одбијена по одредби члана 414. Законa о парничном поступку.

**Председник већа-судија
Бранко Станић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић